

La guia del Raier

La secció de Raiers

Educar en la llibertat des de l'escoltisme

© **Acció Escolta de Catalunya**

Carrer d'Avinyó, 44, 1r pis

08002 Barcelona

Telèfon: 936 011 643

Fax: 933 429 048

Email: accioescolta@accioescolta.org

Web: www.accioescolta.org

Assessorament lingüístic: Montse Alba i Enric Vaquer

Fotografies: Fons documental d'Acció Escolta de Catalunya

Il·lustracions i dibuixos: Cristina Bueno

Disseny i maquetació: Guadalupe Gaztañaga

Impressió: GAM Serveis Reprogràfics

ISBN: 84-87064-44-2

© 2004 Víctor Naranjo Mora, del conte "En acció, per a un món millor!", amb llicència per la seva publicació a Acció Escolta de Catalunya.

1a Edició. *La guia del Raier. La secció de Raiers*

S'autoritza la reproducció total o parcial d'aquest document per qualsevol mitjà o procediment informàtic, i la distribució d'exemplars de forma gratuïta, així com l'exportació o importació sempre i quan se n'indiqui la procedència i en el cas del conte l'autoria. Aquest és un document al servei de l'educació popular i l'associacionisme educatiu elaborat per joves de manera voluntària.

Aquest llibre ha estat imprès amb materials que respecten el planeta Terra.

Benvingut/da i en bona hora a la Secció

Ja ets un raier /mariner i davant teu s'obre un ampli ventall d'aventures. Tal com aquells nois que van ser acompanyats en el primer campament escolta per Robert Baden Powell l'any 1907 a l'illa de Brownsea (Gran Bretanya), vosaltres continueu sent protagonistes de les vostres històries.

En aquesta guia trobaràs explicacions sobre el funcionament de la Secció, espais per al teu progrés, les teves responsabilitats, les teves reflexions i tot allò que hi vulguis posar.

Recordar que des d'ara tens veu i vot a l'Assemblea de la secció. Volem sentir la teva opinió.

Nom	_____
Adreça	_____
Telèfon	_____
E-mail	_____

La meva Patrulla és

Els meus companys i companyes

Nom	Telèfon	e-mail
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Els caps escoltes

Nom	Telèfon	e-mail
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

sempre a punt

El nostre lema és *Sempre a punt*

El nostre lema ens recorda que la llei i la promesa escolta són coses reals. Resumeix la importància de tenir confiança en tu mateix per realitzar accions simples que impliquin ajuda i suport als altres.

Robert Baden Powell deia que havia d'estar sempre a punt pel que fos, i és exactament aquesta idea: un crit d'alerta per estar a punt i viure plenament la transformació social.

Així doncs, el lema de raiers/mariners significa que sempre s'hauria d'estar preparat per complir la promesa escolta i superar les dificultats que et trobis, si és necessari, per contribuir a canviar el món.

La promesa

L'escoltisme ens ajuda a aprendre valors com la responsabilitat i la implicació. Pertànyer a l'escoltisme de forma voluntària és el primer acte de compromís.

La promesa escolta s'expressa de la següent manera:

**Em comprometo a fer tot el que pugui
per complir els meus deures
amb (les meves creences) o (els meus principis)
i el meu (país) o (entorn)
ajudar a l'altra gent i complir la llei escolta**

La Llei

La Llei és una eina important per als escoltes ja que ens ajuda a reflexionar sobre les nostres accions, a elaborar una actitud positiva i responsable davant la construcció dels nostres propis valors.

L'escolta s'esforça per merèixer la confiança i fa confiança a tothom

Intentem ser persones en les que es pugui confiar i tenir en compte.

L'escolta és coherent amb els seus principis i compromisos i respecta els dels altres

Som capaços de ser nosaltres mateixos malgrat les dificultats amb les que ens anem trobant, i al mateix temps, intentem ser tolerants en reconèixer aquesta mateixa opció en els altres.

Som capaços de ser nosaltres mateixos malgrat les dificultats amb les que ens anem trobant, i al mateix temps, intentem ser tolerants en reconèixer aquesta mateixa opció en els altres.

L'escolta és útil i altruista

Estem preparats a poder contribuir a la construcció d'un món millor, més just i més solidari.

L'escolta és amic de tothom i treballa per la pau

Tenim una actitud solidària, partint del respecte total als altres, acceptant la diversitat.

L'escolta estima el seu país o entorn i se sent ciutadà del món

Ens sentim ciutadans del món, propers a la ciutadania i estimem el nostre país o entorn treballant per acabar amb les desigualtats socials.

L'escolta protegeix i estima la natura

Convivim en la natura, convertint-la en la nostra llar i protegint-la, de la mateixa manera que treballem per un món més sostenible en el seu sentit ampli.

L'escolta viu i treballa en equip

Assumim responsabilitat en cada moment, tant en petits o grans grups. Intentem finalitzar les tasques que ens proposem i a les que ens vam comprometre.

L'escolta és decidit i afronta els seus reptes

Ens afrontem positivament davant els problemes i resolem els conflictes pensant que hi ha solucions de consens

L'escolta és auster i gaudeix del treball

Participem activament del treball comunitari i valorem allò que tenim.

L'escolta és sincer i juga net

Som persones coherents i obertes, en el nostre comportament i en el que expressem.

Els principis escoltes

Amb la promesa manifestem uns compromisos fonamentals que cada escolta assumeix de manera personal, que anomenem principis escoltes:

- **El compromís social:** El que suposa participar del desenvolupament de la societat, dins del respecte a la persona, el foment de la pau, la comprensió i la cooperació entre els pobles del món, i el respecte a la Natura
- **El compromís espiritual:** Assumint conseqüentment i posant en pràctica les nostres creences o principis personals
- **El compromís personal:** Per convertir-nos en l'artífex i protagonistes del nostre propi creixement i treballar la capacitat de ser crític, responsable i autoexigent

La salutació

Els escoltes tenim una salutació molt especial i comuna a tots els membres de la germanor escolta mundial.

Per fer la salutació a un altre escolta es fa una encaixada de mà esquerra, ja que és la mà més propera al cor. També explica la llegenda, que en l'època dels cavallers, saludar amb la mà esquerra significava deixar de fer ús de l'escut, per tant, volia dir que es podia estar totalment segur que l'altre persona no l'atacaria, és a dir, significava confiança. Així podem veure com, saludar amb la mà esquerra fa referència també al primer punt de la Llei escolta.

L'Agrupament

Nom	_____
Adreça	_____
Telèfon-fax	_____
Pàgina web	_____
E-mail	_____

El color de la unitat

El color de la Secció de raiers/mariners és el verd. Aquest color representa els prats de la muntanya. És el tercer color després del blau del riu dels Castors i del groc dels camps de blat dels Llops.

Com s'organitza la secció

La patrulla/tripulació

Som un grup d'amics amb identitat pròpia, ens recolzem en el desenvolupament personal, comprometent-nos en un projecte en comú i relacionant-nos i convivint amb d'altres patrulles.

Guia/pilot i subguia/copilot

Cada patrulla/tripulació escull lliurement i democràticament un guia/pilot i un subguia/copilot. Posteriorment seran ratificats per l'Assemblea de Secció. Les seves funcions són coordinar i dinamitzar la patrulla/tripulació, ser-ne responsables de la bona marxa, animar-la i impulsar-la. El subguia/copilot ajuda el guia/pilot en tot moment, està preparat per substituir-lo quan calgui i comparteix les responsabilitats en tot moment.

Les responsabilitats a la patrulla/tripulació

Cadascun de nosaltres assumeix una responsabilitat (secretari, manteniment del cau, material d'excursió, administrador, etc.) dins la patrulla.

L'esperit de patrulla/tripulació

És un sentiment d'unió no només en el treball, sinó que també hi ha amistat i cooperació. Això, emmarcat dins la promesa i la llei escolta, juntament amb les tradicions, fan que de la seva forma de fer i actuar neixi un estil propi. Aquest estil crea un esperit afí a tots els membres i que constitueix "l'esperit de patrulla/tripulació".

El Consell de patrulla/tripulació

És la reunió formal on es tractaran els temes fonamentals de la marxa i organització de la patrulla/tripulació, el progrés personal dels membres i plantejar propostes que es vegin convenients al Consell de raiers/mariners.

El banderí de patrulla/tripulació

Constitueix un tros de tela guarnit generalment amb el dibuix imprès o brodat de l'animal i el nom de la patrulla/tripulació. Representa l'esperit de patrulla/tripulació, es pot col·locar a un bordó o pot estar penjat el racó de la patrulla, al cau.

El Consell de raiers/mariners

És la reunió dels guies/pilots, subguies/copilots i caps escoltes per parlar de temes de funcionament o d'actituds dels raiers/mariners. També és un espai de coordinació de la Secció així com un espai de formació de responsables de patrulla/tripulació.

Assemblea de Secció/Assemblea de Mariners

És la reunió de tota la Secció. En ella es tracten temes importants, així com temes de progrés personal. Es reuneix quan el Consell de raiers/mariners ho considera oportú i quan la marxa de les Aventures/Travesses ho requereix. La coordina el raier/mariner que hagi estat escollit per aquest propòsit al

començament de l'Assemblea.

- Estableix normes de funcionament o convivència per la Secció

- Fa el seguiment de les fases de l'Aventura/Travessa que li són propis

- Si creus que estàs preparat per començar a treballar una nova etapa de progrés ho comunicaràs als teus caps escoltes abans de l'Assemblea. A l'Assemblea explicaràs perquè creus que tens assolida aquesta etapa i es podrà obrir un debat, segons criteri dels caps escoltes, on els teus companys poden formular qüestions, realitzar comentaris i/o expressar els seus dubtes al respecte. La decisió final per acceptar que comencis a treballar una nova etapa de progrés és assembleària i sempre s'intenta arribar-hi per consens. Per això, l'Assemblea de Secció ha de garantir una gran participació i recollir totes les opinions existents sobre l'afer que es tracta.

Caldria diferenciar aquestes assemblees de Secció de les reunions pròpies de la Secció, en la qual per motius organitzatius i de treball es convoca a totes les patrulles/tripulacions de manera conjunta.

El Rodaveu de la Secció/Consell de Coberta

És la reunió de tota la Secció on opinem sobre els altres companys i també de tu mateix, principalment sobre temes d'actituds.

De Víctor Naranjo

Canvis que revolucionen la ment i el cos

El meu nom és Noa i tinc tretze anys, pel que, com diu el meu pare, encara sóc un projecte de dona, ja que m'estic apropant a l'**adolescència**, que és l'**època de l'efervescència física i mental**. Per una banda, el meu cos està canviant i, per l'altra, tot i que comprenc ja moltes coses de la vida, d'altres em fan ballar tant el cap que ja no sé si entro o si surto, si vaig o si torno, si em sento feliç o trista. El pitjor és que no sé si aquestes contradiccions només estan al meu cap o si també formen part d'aquest món on vivim. En qualsevol cas, **quan sigui adulta entendre moltes més coses, però tampoc no totes, i és que tota la informació i respostes a les meves preguntes arribaran en el seu temps corresponent, segons el ritme de la meva maduració com a persona**, diu la meva mare. Però ja m'estic enrotllant en el que no toca, com sempre. El que jo vull explicar-vos és una altra cosa, o no? Ai, no ho sé! És igual... Començo.

Sembla que els dies passin, sovint, d'un en un, rutinàriament, com a idèntiques gotes d'aigua que van omplint la galleda de la vida. Mes això no és cert de cap de les maneres, ja que **hi ha dies diferents a tots, especials, tot i que tots ho poden ser si un s'ho proposa**. I és que aquest que explicaré va ser un dels dies més importants de tots els que he viscut, perquè en ell vaig trobar missatges misteriosament vitals per a entendre qui sóc i quina és la meva força com a ésser humà.

*Dissabte al matí,
6:03h.:*

Segurament em comprendreu amb això; i és que quan encara estava fent el ronso al llit assaborint l'escalfor dels llençols i d'un somni en el que per fi aconseguia fer-li un petó al Dídac, el tio més bo de l'insti, va i entra la meva mare a l'habitació, despertant-me a crits:

- Apa, Noa! A llevar-se, nena! Tant de xivarri fins a les tantes amb les teves amigues i ara què? Ja t'ho vaig dir, demà et vull despertar ben d'hora que anirem al poble...

- Tot el cap de setmana, sí, quin horror!

- Fa temps que no veus els avis.

- Sí, sí, però deixa'm una estoneta més..

Ni em va deixar contestar, va obrir les cortines i la persiana i em va fer fora del llit, amb la destresa i fermesa que només una mare pot tenir. Quines ganes tenia de ser jo qui manés!

*Dissabte al matí,
6:06h.:*

Mentre encara estava mig endormiscada, tot refent-me de l'ensurt, vaig anar al lavabo, vaig desfogar la bufeta amb el pipí matiner de rigor i quan pretenia rentar-me la cara com si em tractés d'un autòmata que es disposa a fer una acció repetida ja un miler de cops... Oh, no! Quin aspecte més terrible que tenia... Una sèrie de viscositats vermelloses i panxudes, havien assolit la invasió absoluta de les meves galtes. Uns convidats llardosos i gens estimats, que havien decidit convidar-se tot sols a la meua pell. I és que era força normal que, de tant en tant, m'ataqués l'acné amb una esquitxadeta aquí o allà amb certs grans malèvols tot i que de mides raonables, sobretot d'ençà que m'havia arribat la terrible regla. Segons la meua mare **la regla produeix canvis hormonals en el cos tant importants que donen com a resultat que passis d'ésser una nena a convertir-te en una dona, amb la capacitat de tenir fills en el futur. I això és un gran tresor de la natura, que pots gaudir com una de les experiències més emocionants de la vida**. Mentrestant, sembla ser que els grans eren manifestacions hormonals de la mateixa natura, que em feien la guitza, vés per on! Com deia la meua mare:

- Mira-ho així nena, el teu cos està viu i s'engalana per celebrar-ho.

- Coi! Però no amb grans, si us plau!!

Em fa l'efecte que ningú no em comprèn realment, no en tenen ni idea. Però sembla ser que no sóc l'única en sentir-se així, les meves amigues també i els meus pares diuen que igualment ells van passar per una època difícil de no entendre moltes coses i de buscar-se a si mateixos. Però, ara per ara, entre maleïts granets i la que, al meu parer, és una minsa comprensió dels que m'envolten, se'm creen unes paranoies al cap que em canvien l'humor per complet. El meu pare diu que sempre estic molt antipàtica, però el que passa és que **li dono infinites voltes a tot**. Per exemple, que què serà de mi amb aquest aspecte. I diuen que **no seré sempre una noia en estat de canvi permanent** i posen com a exemple el conte de l'aneguet lleig que es va transformar en cigne. El que faltava, comparar-me amb una bestiola horripilant d'un conte cursi de fa segles. Per altra banda, també rumio molt què serà de la meua vida, què farà de gran... Crec que vull ser reportera o detectiu, tant m'hi fa, però el que vull és poder descobrir veritats sobre injustícies que pateixi la gent humil i portar llum a la foscor, denunciant els insensibles que se n'aprofiten amb el seu poder. **La veritat és que tinc el cap fet un remolí de pensaments i sensacions, però sovint m'hi trobo tan plena de vida, que sento que aconseguiré tot el que em proposi.**

No obstant, de cop torno a la realitat veient la meua imatge reflectida al mirall dictatorial i... El pitjor de tot era una espècie de protuberància de la mida d'un cigró que m'havia sortit al bell mig del cim del meu rostre: el meu adolorit i immerescut nas. Sí, aquesta és una altra, jo no me'l sentia com a propi, ja que era igual que el del meu pare i que el del pare del meu pare, el meu avi. I encara que me'ls estimava a tots dos, francament, creia que el meu "original" nas, hereditari per tradició familiar, era la qüestió que més m'allunyava del Dídac.

*Dissabte al matí,
6:23h.:*

Em vaig dutxar i tot seguit, en un intent desesperat, però ple d'esperança, em vaig capbussar literalment en tot un mar de potingues de bellesa, però és clar, el meu cos estava patint tants canvis que no creia que pogués solucionar-los tots amb simples cremetes. L'acnè encara rai, que semblava que començava a donar-me una certa treva, desinflat-se la major part de grans i quasi desapareixent la molesta vermellor. Però, malauradament, **hi ha d'altres canvis de major importància. Tots ells estan dominats per les famoses hormones (que són unes substàncies químiques que generen i segreguen animals, plantes i persones i que serveixen per excitar o inhibir activitat als diferents òrgans del nostre cos).**

M'estaven creixent els pits, cosa que no em desagradava la veritat, i encara menys als nois de la meua classe, que últimament semblaven estar com hipnotitzats pels nostres bonys, molt tontets ells, fent veure que es llepen el dit. A sobre, ja tenia uns quants pèls més dels que desitjava, aviat m'hauria de depilar, però havia sentit que algunes ecologistes nòrdiques no ho feien, així que potser faria igual. La meua mare em deia al respecte que jo mateixa, però que si havia vist alguna actriu famosa amb pèls a les cames. Mira no, però tampoc no m'agrada aquest pit de llop que ensenyen segons quins tios. Pot ser que al Dídac li acabin sortint? Espero que no! Però bé, al Dídac li perdonaria tot, crec. Així és l'amor, segons diu el meu pare. I jo l'estimava, perquè era maco i crec que per no gaire més. No el coneixia, carai! I a més, encara no havia sentit parlar de la famosa bellesa interior.

*Dissabte al matí,
6:52h.:*

El meu pare va picar a la porta del lavabo:

- Vols sortir d'una vegada Noa! Fa estona que volem entrar i tu sembla que t'hagis quedat a viure dintre.

Vaig obrir la porta i amb certa sorna el meu pare em va preguntar:

- Què tens al nas, filla meua?

- Merda! Pensava que no es veuria tant...

Ell ho va intentar arreglar:

- Si no és nota... És per la llum, que et fa una ombra molt estranya.

- Sí, dissimula ara... grr!

Confiança en els éssers humans, perquè tots podem sentir i necessitar el mateix

*Dissabte al matí,
6:55h.:*

Encara amb una son tan enganxosa que em moria, vaig preparar-me l'esmorzar a la cuina en companyia de la meua mare. Tot seguit va entrar el meu pare i em va dir que el Fofana ja s'esperava a baix al portal. I és que m'havien dit que podria convidar a venir amb nosaltres a alguna amiga o amic i no vaig dubtar-ho ni un sol moment. Vaig dir-li al Fofana, veí nostre vingut de l'Àfrica i amic de la família, que vingués amb nosaltres i ell va acceptar de seguida, així podria conèixer coses ben diferents d'una altra part de Catalunya. Ell era de Mali però s'estimava molt Catalunya i sempre deia que em volia convidar a anar al seu país, així jo també estimaria Catalunya i Mali com ell. Això em recordava al meu avi quan deia:

- Jo estimo el meu poble, perquè és la meua terra, però tots els llocs del món són la terra d'algú altre, per això els respecto i cuido tant com el meu poble. I si tothom pensés igual, quan vinguessin al meu poble també el cuidarien i respectarien com si fos el seu.

El meu avi i en Fofana s'assemblen en aquest sentiment.

Els seus pares, al principi de conèixer-nos, no es refiaven de nosaltres, perquè molta gent els deixa de banda simplement per tenir la pell d'un color diferent i per venir d'una altra banda i tenir d'altres costums, però de seguida van veure que a la meua família **som bones persones, ja que ens agrada molt poder intercanviar maneres de fer amb gent d'arreu, encara que no tinguin les mateixes conviccions ni creences que nosaltres.** Per això, seguint els seus ideals, els meus pares sempre m'han ensenyat que **els éssers humans podem tenir les mateixes necessitats i sentiments si guem d'on si guem** i en coneixe'ls, he comprovat que és ben cert. **Tenen gana, son, fatiga i dolor, i poden sentir alegria, tristor i necessiten donar i rebre, estimar i ser estimats, com a qualsevol de nosaltres.**

El Fofana és divertit, rialler i molt bromista, i encara que d'entrada una mica reservat amb els que no coneix, també és molt espavilat. Té un any més que jo, catorze, però fem la mateixa alçada si fa no fa. Quan somriu sembla que t'il·lumini amb la seva alegria, i li pots veure unes dents una mica mal repartides que li fan un posat molt graciós, unes dents que de tan blanques contrasten amb la foscor de la seva pell. Li agrada molt la música per ballar, però no gens l'alcohol ni les drogues, perquè diu que **l'alcohol i les drogues són perjudicials per a la salut del nostre organisme i que deformen la percepció de la nostra realitat, enganyant-nos i convertint-nos en veritables esclaus de la ficció que generen.** També diu que **hi ha moltíssimes coses més divertides i sanes que les drogues.** Canviant de tema, últimament també li agrada imitar a l'Andreu Buenafuente; no conec cap africà que posi un accent més català que ell. Per altra banda, una cosa

curiosa és que és un seguidor incondicional del John Lennon, més que per la seva música, per les seves profundes conviccions pacifistes. Per això sempre porta un pin amb el símbol de la pau enganxat al pit, i que duu a tot arreu, encara que es canviï de roba. En Fofana és tot un sol de generós que és, doncs sempre que té algun llibre o disc nou me'l deixa i els seus pares també ho són, ja que de tant en tant ens conviden a sopar a casa seva, igual que nosaltres. **No tenen molts diners, però saben compartir-ho tot.** Han vingut al nostre país perquè el seu, el Mali, és un país pobre de l'Àfrica i necessiten poder guanyar-se bé la vida per aconseguir un futur millor, segons diuen els meus pares. Però aquest punt no l'entenc massa i sembla que en Fofana m'ho sap explicar millor mentre, ja dintre del cotxe, ens movem rumb al poble:

*Dissabte al matí,
7:18h.:*

- Hi ha països rics i pobres per culpa de l'egoisme de l'home –diu en Fofana convençut. – Si hi hagués més solidaritat no hi hauria governants maldestres que es volguessin aprofitar del seu poder. Ni tampoc ningú no hauria d'emigrar de la seva terra per trobar feina i un futur millor a països ben llunyans.

- No ho entenc.

- Mira Noa, fa segles, l'home europeu va arribar a repartir-se el món en colònies, ja que amb les seves modernes embarcacions, va fer totes les rutes que avui coneixem. Quan van arribar a llocs tant rics en minerals, matèries primeres com les fruites, el cafè o el petroli, la fusta i el cotó, això sense deixar de banda els metalls i les pedres precioses, va esdevenir l'amo de les terres d'ultramar, a Amèrica, a l'Àsia, a l'Àfrica i a Oceania, mitjançant el terror i la violència. Ells tenien la força i disposaven de totes les riqueses sense donar explicacions. Fins i tot els meus avantpassats van ser presos per servir d'esclaus a d'altres terres on no hi havia nascut ni crescut.

- Terrible, tot un drama. Ja ho sé, però ara ja no n'hi ha pas, d'esclavatge.

- Encara en queda, però d'encobert. Ho sé pels meus cosins, que ens envien notícies de Mali. Encara hi ha gent que vol aprofitar-se dels altres.

- També a d'altres llocs -va afegir el meu pare.- I, fins i tot, hi ha nens obligats a ser soldats a diferents guerres.

- Que fort! Però ara ja no existeixen gaires colònies, ni són governats pels estats rics, no?

- No directament, però sí que ho fan a través de les seves multinacionals, -intervingué la meva mare- que **d'alguna manera controlen i compren els governants autòctons a canvi de deixar-los fer el que vulguin, com posar preus a la baixa de les collites dels camperols indígenes** o d'altres parany més enreessats. **Per això és important informar-se sobre els productes que consumim i qui hi ha darrera de les empreses que el distribueixen i/o produeixen.** És a dir, **procurar que tinguin una conducta ètica** de no agressió amb capitalisme desmesurat i insensible contra els més dèbils i **que tinguin en**

bones condicions els treballadors, així com que respectin el medi ambient, sense fer servir productes contaminants ni matèries primeres naturals que no siguin renovables, com la fusta de l'Amazonia o l'aigua.

- El món sembla que estigui ben boig i tu Fofana continues tenint aquesta alegria tan gran i els teus pares també. Però si esteu lluny de casa i no sou precisament gaire rics, que diguem!

- Hi ha gent d'altres llocs del món que pateixen molt més i **hem d'estar agraïts pel que tenim.** Com vosaltres dieu aquí, **veure l'ampolla mig plena i no mig buida. Tenim molts motius per ésser persones alegres: estem vius i podem gaudir de tot allò que no té preu.** El meu poble creu en la força de la Mare Natura i del Tot Poderós de la Creació, però hi ha d'altra gent que té uns déus diferents, o que no creu en cap. Igualment aquests han d'estar agraïts del que els dona **la vida, sentint que és una celebració amb infinites possibilitats, i malgrat les dificultats, de cap manera no s'ha de veure com un camí ple de patiments ni pors.** Tot esdevé per alguna

raó, tot efecte té una causa que el genera i **tot afer positiu o negatiu, inclús desastrós, és un esglaó més de l'escala que ens ha de portar a la llibertat com a homes, perquè de cada error aprenem.** Però mentrestant **l'alegria és la millor força que tenim per gaudir del sol i dels aliments i de l'aigua i de l'amor i de l'amistat, com la nostra.**

Això últim ho va dir tant somrient que no vaig poder evitar cridar per la finestra del cotxe, com una boja divertida:

- Fofana, ets tot un personatge! Em dones molt bon rotllo!

- Gràcies, gràcies! – sense donar-se importància i amb els ulls plens de brillantor, va canviar la veu i els gestos transformant-se del tot en l'Andreu Buenafuente, afegint-. Què puc dir que no hagi dit, doncs que fins la setmana vinent!! Bona nit! Ha, ha...

En Fofana no només és tot un personatge per la seva alegria, sinó que ni tan sols s'havia adonat (o ho havia dissimulat molt bé) de la presència dels meus odiosos granets. I aquest detall, en un moment tan delicat per a mi d'autoafirmació personal, ho valoro molt en un amic.

Això em fa creure que potser el Dídac tampoc no li donaria gens d'importància. I és que **mira que és estrany l'amor, que et fa estar tan lligat al**

pensament de l'altre a qui estimes. I que miri on miri, faci el que faci, pam!, aparegui el Dídac al meu pensament com si estigués al meu interior. Però és un pensament tan càlid i agradable, ai! Bé, ja torno a posar-me cursi, com diria la tonteta de la Marisol.

Arribada a Coll de Nargó, poble de raier

Un cop havent sortit de Barcelona, la conversa va continuar mentre el paisatge es va anar transformant a dues bandes de l'autopista que ens havia de portar a les comarques de la terra ferma, convertint-se a poc a poc les fàbriques i edificis d'habitatges i oficines en camps conreats, boscos i muntanyes i de tant en tant en planícies on pasturaven vaques amb envejable calma.

*Dissabte al matí,
9:27h.:*

Després d'arribar a Artesa de Segre, ens vàrem desviar fins arribar al poble dels meus avis, pares de la meva mare, Coll de Nargó, a l'Alt Urgell. Era un lloc on no volia ser-hi massa temps perquè no hi havia gaires nois i noies de la meva edat. Però ja us he dit que aquest dia va ser molt especial, i no podia imaginar trobar-me tantes sorpreses ni aprendre tantes coses en un lloc com Coll de Nargó, ni viure instants tan formidables que no oblidaré mai.

D'allà només sabia que era i havia estat un poble que sempre havia viscut absolutament agermanat amb la Ribera del Segre. I que gràcies al riu els seus habitants havien sobreviscut i trobat sentit a les seves vides, a través dels oficis de la pesca, conreant la terra i fent de Raier. Fer de Raier era l'ofici dels qui, aprofitant la força del corrent fluvial, transportaven la fusta dels arbres cap a les terres més marítimes fins arribar a Tortosa pel riu Ebre, d'on sortien vaixells que les duïen a d'altres ports de tota la Mar Mediterrània.

*Dissabte al matí,
10:11h.:*

Vaig adreçar-me al Fofana per dir-li que podríem menjar del boníssim pa que feia l'àvia Margarida, però ell semblava absolutament captivat per aquell paisatge tant diferent del seu Mali natal. Sobretot se'l veia fortament atret pel corrent del riu, com si hi hagués alguna força sobrenatural que li demanés atenció, de tal forma que quedessin controlats tots els seus sentits. Però de seguida va retornar en sí.

Els meus avis van sortir de la casa a saludar-nos i ja us podeu imaginar la magnífica i robusta casa de pedra de poble que de feia generacions havia estat la llar de la família de la meva mare.

- Nena, com has crescut des de l'últim cop!

- Ja serà menys àvia – vaig dir.

- El que jo digui, estàs feta tota una dona!

- Deixi-la mare. Està en l'edat més complicada de la vida – intervingué la meva mare.

- Seràs exagerada! Però quina casa de bojós és la meva família – vaig dir entre dents rient amb la complicitat del Fofana.

- Hola Noa, princesa! –va saludar-me dolçament el meu avi Miquel tan educat i tranquil com era, fent-li una calada a la seva pipa buida de tabac per prescripcions mèdiques, que ell mateix havia fet a mà i navalla.

*Dissabte al matí,
10:17h.:*

Els vaig donar una bona abraçada a tots dos, i l'àvia Margarida, com sempre, va aprofitar per fregir-me a petons. Em va encantar olorar-los a tots dos de nou i sentir flaires que em transportaven en el temps, a quan era més petita. I és clar, ella fent olor de pa acabat de sortir del forn i a herbes aromàtiques de les infusions casolanes que tant reconfortaven a l'hivern, sobretot a qui li gotejaven els mocs per un gran refredat. El meu avi feia olor de barreja de bosc i humitat de riu i, mig dissimulat per la colònia familiar que duïa, al tabac de pipa que fumava, molt de tant en tant i d'amagat, ja que tothom sap que **el tabac, a part de ser car, mata** i ja hem dit que el metge, sota la fèrria vigilància de la meva àvia, l'hi havia prohibit. Però aquella era una pipa que li donava un toc distingit com de senyor posat d'altres confins, potser britànic. De fet, crec que ell em recordava indirectament al famós Sherlock Holmes i suposo que era en part per això que jo volia ser detectiu, no ho sé.

Vam presentar el Fofana i els meus avis i tots es van caure molt bé, sobretot quan, novament imitant al Buenafuente, va dir-me per esclat d'alegria de tothom:

- Estàs feta tota una dona!

- Vés a parir panteres, nen – li vaig deixar anar sense poder evitar el somriure.

Qui eren els Raiers?

*Dissabte al matí,
11:35h.:*

Un cop havíem descarregat l'equipatge i ens havíem establert a les habitacions, vam ensenyar-li tota la casa a en Fofana. I com que el meu pare se'n va anar a fer una visita al Pere Poma, el veí més simpàtic i xerraire del poble, i la meva mare i l'àvia s'hi van quedar a la saleta d'estar d'allò més distretes, fent-la petar posant-se el dia de les novetats tant del poble com de la gran ciutat, el meu avi ens va proposar fer una passejada a la vora del riu al Fofana i a mi, ja que seria saludable i ens obriria la gana. I no ens hi vam poder negar.

A mesura que ens apropàvem al riu vam sentir la fredor humida del corrent i el rugir de la força de l'aigua que feia al Segre tant poderós i temible, però alhora tan atractiu. En Fofana tornava a estar com en un altre món, exclusivament ficat en sí mateix, com qui ha estat hipnotitzat de manera inapreciable però efectiva. La seva mirada feia molt de respecte. Però l'avi Miquel semblà no adonar-se'n, per la qual cosa va començar a parlar amb una parsimoniosa saviesa, tan profunda com la tradició de la terra.

- Nois, aquest poble sempre ha viscut del riu i pel riu. Ell ha fet de mare i pare i de fill d'innombrables generacions. De mare i pare, perquè els proporcionava la força del corrent pels molins d'aigua, amb els quals molien el blat i la civada. Perquè els proporcionava l'aliment per menjar, amb el peix. I perquè els servia de transport per portar la fusta dels boscos a les ciutats dels plans i de la costa. I de fill, perquè es deixava cuidar, es deixava estimar, es deixava netejar, es deixava admirar. I com en tota relació hi havia alegria i de vegades tensió, amb les crescudes o sequeres del riu. Era una relació ancestral entre l'home i la natura, de tu a tu. Però **l'home sabia que el riu era molt poderós i per això el respectava i quasi venerava, perquè entenia que havia de ser així per seguir fent rutllar aquesta relació d'intercanvi.**

- Però avi, la feina d'aquests homes que transportaven la fusta devia ser molt difícil.

- Sí, i tant...

Però el meu avi no va poder continuar, perquè de cop va haver de cridar:

- Nano, no t'apropis tant el riu!!

Llavors, vaig adonar-me que el Fofana ja no estava al nostre costat, sinó que s'havia quedat més endarrerit, al cantell d'una roca, quasi a punt de caure al corrent. Es va sobresaltar en sentir al meu avi i jo vaig córrer per agafar-lo del braç i apropar-lo a mi. Semblava totalment abstret i m'estava espantant. El vaig mirar als ulls i va semblar reconèixer-me:

- Sóc com un gat que tinc set vides, no patiu per mi – va dir rient, imitant de nou la veu de l'Andreu Buenafuente.

- No m'ha fet gràcia Fofana, no volem que caiguis.

El meu avi es va apropar a nosaltres, sense perdre la calma, deixant anar una bona quantitat de fum entre paraula i paraula:

- Si caus seria molt difícil treure't. Ara, a la primavera, el corrent és més cabalós i traïdor. No ho tornis a fer, maco, ho dic per tu. No trobes que no cal apropar-se tant per gaudir de la seva formidable bellesa?

- I tant, no ho tornaré a fer, senyor. Em sap greu – va dir penedit i una mica avergonyit.

- No té importància, Fofana – va contestar l'avi Miquel acariciant-li la galta- Continuem, valents?

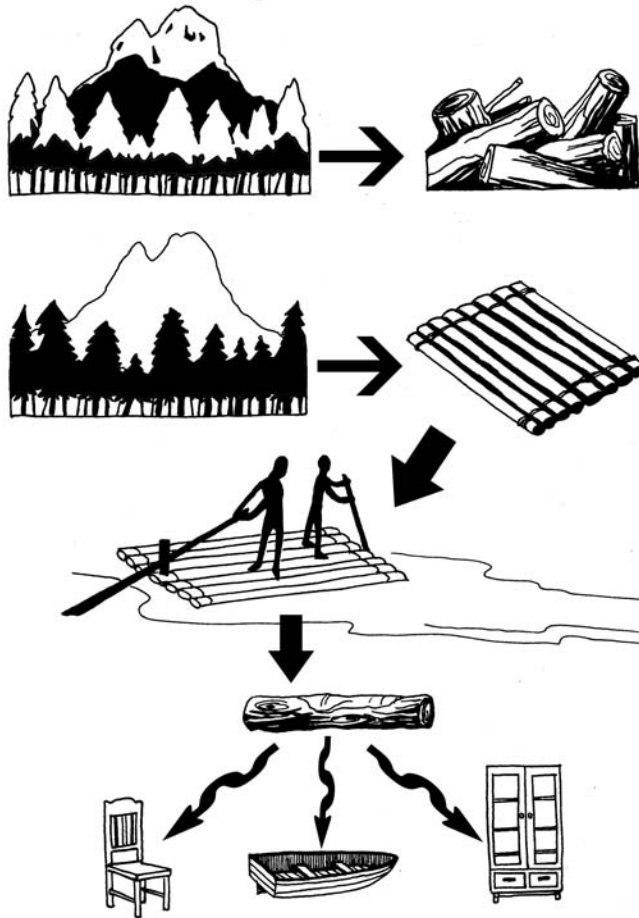
- Sí! Però ja tornes a fumar, trapella? – li vaig deixar anar.

- Jo? No! – fent-se el boig - Vaja, no sé com ha arribat aquest tabac a la meva pipa.

- Sí sí, ja pots estar apagant la cigarreta. Fumar és molt perjudicial per la teva salut, i pels de la teva vora.

*Dissabte al migdia,
12:39h.:*

Vam continuar vora el riu i, tot reprenent el tema anterior a l'ensurt, el meu avi va començar a parlar, aquesta vegada amb un to mig misteriós mig solemne:

- Nanos, a Coll de Nargó van arribar a treballar més de 150 raiers a mitjans del segle XIX, en l'època en què encara no existien ni els camions ni les grans vies de comunicació. També al Pont de Claverol, al Pallars Jussà, amb el riu Noguera Pallaresa n'hi van treballar molts, però no us penseu que només a Catalunya, també a d'altres llocs, com a la ribera del Cinca a l'Aragó i arreu del món com a Finlàndia, Canadà, Àustria, França, Itàlia i fins tot a d'altres rius de l'Àfrica com el Nil, ja que aquest ha estat un ofici ancestral des que l'home construeix amb fusta. **Els raiers, els homes que lluitaven dia rere dia amb el corrent d'aquest riu estaven fets d'una pasta ben especial i diferent a la resta** – nosaltres el miràvem bocabada, sobretot en Fofana. - Alguns creuen que no eren humans. **El seu temperament i la seva valentia els feia ser molt temorosos i respectuosos del riu**, i us puc assegurar que tots ells tenien uns músculs a prova de ferro. Es passaven l'any cuidant del bosc, netejant-lo de les branques i arbres caiguts, apaivagant els focs generats pels llamps de les tempestes. I és que heu de pensar que **aquesta gent es cuida-**

va molt de no malmetre la natura, ja que només tallaven els arbres selectivament per així no acabar mai amb la riquesa mediambiental i deixar que, d'any en any, la regeneració natural fes que sempre poguessin comptar amb la mateixa densitat de bosc. I era important la fusta perquè fins a l'última baixada d'un rai, que es va fer a l'any 1932, els materials que van substituir la fusta en la construcció en general, encara no es produïen. Això sense comptar els de la construcció de mobles i de vaixells.

- Quina gent! – va sortir-li de l'ànima al Fofana amb una admiració brutal.

- I tant! La tala s'efectuava al cor de l'hivern a baixíssimes temperatures, imagineu a l'alçada que estan els boscos dels Pirineus i Prepirineus sobre el nivell del mar. Després treballaven la fusta convertint els raiers, és a dir, els

troncs, en bigues. Quan arribava la primavera, que és l'estació on hi ha una major força i quantitat de corrent pel desgel de les neus, ho aprofitaven per poder passar pels llocs on sense més cabal tocarien fons i també per anar més ràpids amb la major velocitat del corrent. Sense claus ni cap altra tecnologia, només amb l'habilitat de les seves tècniques ancestrals, i amb nusos fets amb branques tendres, anaven construint veritables basses de fins a cent metres quadrats de superfície. I amb unes vares ben allargades i resistents, força pesades, la veritat, anaven dirigint i donant-li embranzida a l'embarcació, d'un lloc a l'altre, recolzant-les al fons del riu o a les pedres, amb una destresa i força difícil de veure en ningú avui en dia. Penseu que, a més a més, podien estar més de quinze dies baixant pel riu, fent nit a diferents llocs del camí, només menjant el que pescaven. Eren una gent formidable, que **s'ajudaven els uns als altres, ja que sense la unió no hi havia manera de poder superar les dificultats de forma individual**. I és que quan algú queia a l'aigua, s'abocaven tots en el seu salvament, perquè **aquella era una aventura de plena supervivència i convivència en grup**. I podeu imaginar la sensació de llibertat que podien sentir, baixant pels enormes basalts del riu, el seu germà. Ah, i heu de pensar que un cop arribats als seus destins, quilòmetres i quilòmetres muntanyes avall, tornaven a casa a cop d'espardenya, és a dir, caminant.

No sabíem que dir, de tant captivats com estàvem. Bé, que estava jo, perquè havíem tornat a perdre de vista el Fofana. El meu avi va remugar entre dents, aquesta vegada una mica molest de pensar que el noi no li tenia respecte, ja que no volia fer cas dels seus consells. Vam mirar en totes direccions i res. Vam cridar-lo pel seu nom ben fort, i tampoc cap resposta. No hi havia manera, havia desaparegut. Semblava que se l'havia empassat el riu.

*Dissabte al migdia,
13:25h.:*

Al principi vam pensar que es tractava d'una de les seves bromes, però després d'una llarga estona de recerca i de no trobar res, ni cap senyal, ni sentir cap soroll, ens vam començar a preocupar de debò.

Vam caminar entre uns arbres, pujant un corriol que seguia el curs del riu, molt més lluny ja dels afores del poble. I des d'una distància d'uns cent metres, per fi el vam poder veure, enfilat al damunt d'un gran roc monolític, enmig del riu. El corrent era increïble en aquell tram i no podíem imaginar com havia pogut arribar-hi, perquè la distància cap a les dues vores era realment insalvable, a no ser d'algú que pogués volar. No enteníem res. El meu avi i jo ens vam mirar i vaig veure en el fons dels seus ulls un xic de temeritat. Jo estava cagada, la veritat. I esperant una reacció del meu avi, que no arribava, vaig decidir actuar. Quan estava a punt de fotre-li el crit del segle al meu amic, tot d'una em vaig adonar que la figura del Fofana, que semblava espectral en aquella situació tan estranya, ens donava l'esquena per parlar amb algú, o sol, o semblava que amb el riu. S'ha tornat boig, vaig pensar, o ha tingut una paranoia rara. Ai, ai, això començava a donar-me iuiu. I com a adult que era, el meu avi va agafar els estreps de tot plegat.

- Això és molt estrany, però ara hem de fer el possible per no espantar-lo i que no caigui al riu. Ens acostarem des de la vora i des de molt a prop enraonarem amb ell.

- Però com ha arribat fins a la roca? I què li està passant?

- No ho sé Noa, preciosa. Ara hem de fer això. Després ja intentarem trobar respostes.

Vam continuar apropant-nos-hi tractant de no fer gaire fressa. Ens vam endinsar en una espècie de tram boscós i quan vam arribar al final de la densitat vegetal, vam acabar de flipar del tot en trobar-nos al Fofana boca-terrosa i inconscient al bell mig del camí. El més fort és que s'hi trobava just a la nostra banda del riu i enfront de la roca, que des d'aquí encara semblava més allunyada de nosaltres.

- Nano, nano! Et trobes bé? – va dir-li el meu avi a cau d'orella, manifestant la seva preocupació.

- Si et plau, Fofana no et moris! – li vaig dir desesperada i de forma pel·liculera. Què voleu, em va sortir així!

- Que s'ha de morir, si està perfecte. Respira molt bé i el cor li batega ben fort. La veritat és que no entenc res de res.

Sense cap esglai evident ni símptomes aparents d'haver patir cap cop, en Fofana va tornar en sí, va obrir els ulls i amb la seva natural alegria va dir:

- Sou fantàstics, gràcies, però em trobo molt bé.

- Què t'ha passat, tio?

- No ho sé. Què m'ha passat? – va preguntar amb gran sinceritat.

- No te'n recordes de res? – va preguntar el meu avi, cada volta més al·lucinat.

- No. Què he fet? M'he quedat adormit, no?

- No! – vaig contestar més que disgustada.

- I a tu, quina mosca t'ha picat, eh? – va contestar-me en Fofana, una mica molest.

- Nanos, no discutiu.

- Jo... Només recordo somniar que... Era un tronc endut pel corrent del riu. – va dir amb una mica d'estranyesa. Semblava que realment a ell també li resultava molt increïble tota aquella experiència.

- Però aquest que s'ha pres, avi?

El meu avi va començar a preocupar-se d'allò més, però amb gran serietat i, fins i tot, amb certa fermesa antipàtica, gens habitual en el seu caràcter tranquil, va dir:

- Mireu, el que ha passat segurament té una explicació, però com que no la trobem, mirarem de no dir-li a ningú i ja ens sortirà. De moment, no vull que l'àvia i els teus pares ho sàpiguen, si no em guanyaré una bona esbroncada. Ja saps, Noa, que l'àvia Margarida no em deixa passejar tot sol per la vora del riu, amb la por que té que m'agafi un atac de cor o jo què sé. Serà el nostre secret, d'acord? Això sí, prometeu-me que no sortireu del poble ni que us apropareu al riu tot sols, i encara menys a aquesta banda. No tinc ganes que us passi res.

- Ostres, avi. Ja som grans.

- Tampoc **els raier** eren gens marrecs i també **anaven sempre junts** per si de cas. **La unió dels troncs fa la força de la balsa. Els troncs som les persones i les basses són els projectes col·lectius complets, arribant a bon port.** Ho enteneu?

- Molt bé, farem el que vostè digui. Jo no estic espantat, però així ho farem.

- I tu, Noa?

- D'acord, avi.

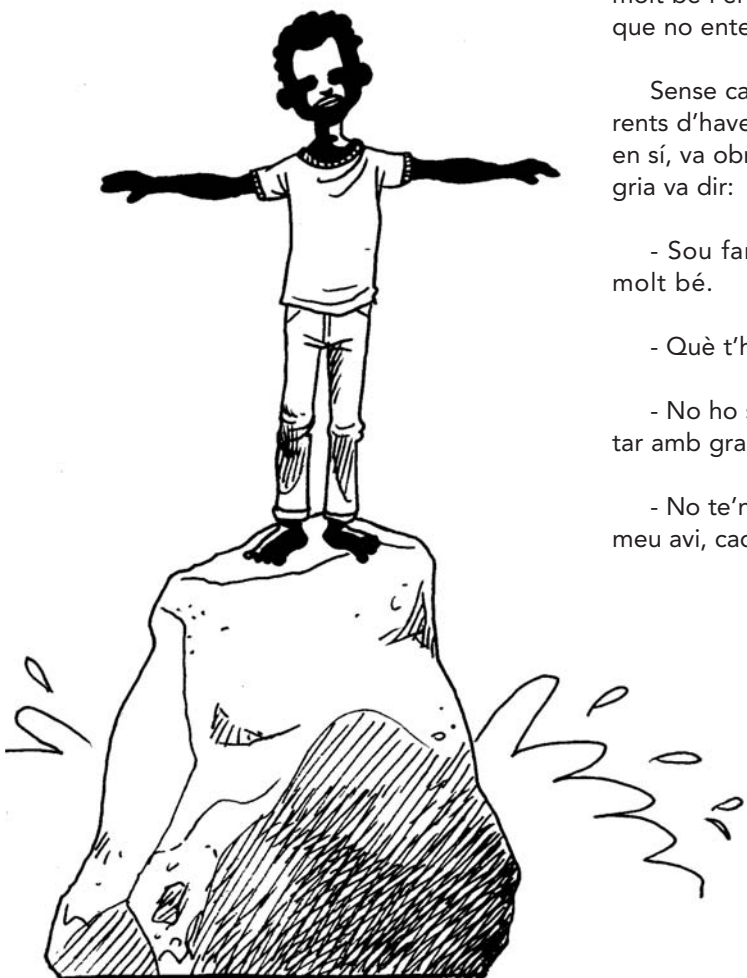
Em va abraçar i vam decidir tornar a córrer cuita a la casa per a dinar tots plegats.

A l'aventura: compartir, no competir

*Dissabte al migdia,
14:13h.:*

El secret d'aquell misteri ens va unir de tal forma que cap dels tres no va gosar explicar gaire sobre la nostra passejada. Mentre el meu avi i jo ens anàvem entrecreuant mirades còmplies, en el fons sentint-nos fortament encuriós i també espantats pel que havia passat, en Fofana, en canvi, tornava a tenir la mirada perduda, com si hagués assolit més de 300 anys de saviesa en només unes hores. Semblava que dins del seu pensament hi hagués quelcom de tant fort i extraordinari que li atrapés tots els segons de la seva existència. I aquí, en aquest punt de la història, és on jo vaig començar a desenvolupar la meva fusta de detectiu, per trobar una explicació a tot plegat.

Després de dinar i en un moment dispers entre cafè i infusió, l'avi Miquel ens va recordar discretament:

- M'ho heu promès. I el compromís d'una persona, la seva paraula, és molt important, ja que demostra fins a quin punt els altres poden comptar o no amb aquesta, per això és una de les parts fonamentals de la maduració personal. **Comprometre's vol dir: faré el que pugui per ajudar-vos, i per complir amb les meves responsabilitats.** Una persona sense paraula o que menteix és fàcil que pugui acabar sola, ja que la mentida sempre acaba sortint a la superfície com un tros de fusta llençat a l'aigua; d'entrada s'enfonsa i ningú no el veu, però no gaire més tard torna a aparèixer. Mentir és no respectar els altres, ja que els neguem la llibertat de triar i opinar correctament, amagant tota o una part de la veritable informació. Per això, dir la veritat, sempre és el camí més curt per resoldre els problemes a fons i honestament.

- Compti amb nosaltres – va recalcar en Fofana.

**Dissabte a la tarda,
16:21h.:**

Es va parlar de què fer, algú va proposar una migdiada i no ho vam poder rebatre, perquè la meva àvia Margarida va voler dir-hi la seva:

- Una migdiada no gaire llarga és important per recarregar les piles d'energia del nostre cos. I és que **dormir les hores adients a la nit, alimentar-se correctament i fer exercici són mesures fonamentals per a sentir-nos sans, equilibrats i amb optimisme.** No s'ha de posar carburant als motors dels cotxes, per a què funcionin? Doncs de forma semblant passa amb el nostre cos, si no el cuidem i alimentem correctament, podem sentir-nos fins i tot deprimits i desanimats o que se'ns faci molt coll amunt qualsevol esforç, per petit que sigui.

**Dissabte a la tarda,
16:47h.:**

Vaig obrir els ulls i, seguidament, vaig anar a cercar al Fofana a la seva habitació, per veure si volia fer quelcom d'interessant; no hi era. Segur que estava al lavabo o a la cuina, vaig pensar. Tampoc no hi era. El meu pare no en sabia res, ni la meva mare, però no creien que hagués anat a cap lloc especial ni sospitaven res de dolent, però per si de cas trigàvem en tornar, els vaig dir que ens atansàriem al bosc per ensenyar-li al Fofana, allà no hi havia cap perill i els va semblar bé. Però no arribeu més tard de l'hora de sopar, van dir-me. Als avis no els vaig voler ni molestar, ja que l'avi Miquel hagués començat a preocupar-se. I de cop, com una fiblada de vespa, vaig tenir un pressentiment no gaire positiu. Hauria anat de nou a la ribera del Segre?

Vaig sortir de la casa, esmunyint-me pel poble per a que cap veí no pogués delatar la meva presència, com a bona detectiu privada que volia ser. No era enlloc. Ai, aquest Fofana començava a fer-me penedir d'haver-lo convidat a pujar amb nosaltres. Seria capaç de trencar el seu compromís? Ell no era així, era molt complidor i de refiar, com a mínim fins que no havíem arribat a Coll de Nargó. Quina estranya i misteriosa força amagada estava fent-li comportar-se tan excèntricament? Ho havia d'esbrinar.

**Dissabte a la tarda,
17:05h.:**

Amb les mateixes quantitats de valentia i curiositat que de por i preocupació, vaig anar ben directa als afores del poble i allà vaig veure al terra una pista inequívoca: una petita xapa circular. Em vaig apropar, vaig agafar-la i, en donar-li la volta, vaig comprovar el que ja sospitava. Es tractava del pin pacifista d'en Fofana, aquell que sempre duia a tot arreu. I no l'havia

perdut abans de dinar, perquè quan vam anar a fer la migdiada vaig observar que encara el duia posat. Per tant, era evident que li havia caigut després, feia poca estona. El pin es trobava exactament a l'entrada del corriol que duia al mateix lloc on havíem viscut la peripècia del Fofana, a la roca del mig del riu, feia només unes hores.

Vaig endinsar-me entre arbres i matolls i tampoc no el trobava. Vaig cridar-lo i cridar-lo... Res, cap resposta:

- Fofana! Fofana! On estàs? – això últim ho vaig dir per a mi, força desanimada en veure que no el trobava tan fàcilment com era el meu desig.

**Dissabte a la tarda,
17:13h.:**

Tot d'una, vaig sentir veus de diverses persones, i al cap de pocs segons, van aparèixer un grup de tres nois, i dues noies, tots amb un fulard al coll i curiosament també portaven una camisa de color grana.

I entre ells: Què veien els meus ulls? Però si era... era... El meu cor em va fer un sotrac d'intensa emoció. Era el Dídac, el Dídac era un d'ells! Oh, no! I la Marisol! Però què fan aquí? I de què van vestits? I el pitjor de tot... Per què estan junts? Vaig cridar-los:

- Dídac, Dídac!!

Ell es va girar cap a mi i, amb la seva mirada penetrant i la seva llarga cabellera bruna, em va deixar clavada com un estaquirot, esglaiada i amb les cames tremolant. Ràpidament vaig adonar-me que estava fins i tot més bo del que recordava, el fulard al coll li esqueia d'allò més. Per cert, quines cames que li havia donat la natura! Crec que les hormones estaven fent de les seves a dintre meu, ja que quan em va reconèixer, vaig veure que ell també sentia una gran alegria en veure'm. I potser nerviosisme, perquè en apropar-se va ensopegar amb una pedra i va caure ben patosament.

Els seus companys van riure, però alhora van anar a socorre'l ben ràpidament. Sobretot la Marisol, companya nostra de l'insti i que sembla ser que s'ho tenia ben amagat, això d'anar amb en Dídac d'excursió o vés a saber què.

- Hola Noa! Què fas aquí tan lluny de casa? Ets tu qui cridaves? – va dir-me el Dídac amb certa vergonya i jo creia que em desfeia.

Tan vermella com un tomàquet, i amb tota la meva voluntat i energies, li vaig voler explicar el que havia passat sense deixar-me un sol detall. Més, després de vint segons d'un silenci ben molest, vaig acabar deixant anar, amb un esforç quasi sobrenatural, tot s'ha de dir:

- ... ssssí, era jo. – això últim em va sortir amb el to més cursi que us pugueu imaginar.

- Doncs tens una veu molt masculina! Jo pensava que era un noi qui cridava! – va quasi xisclar-me a l'orella la "simpàtica" de la Marisol.

- Des de quan penses, nena? – va deixar anar el més alt i grassonet dels nois, anomenat Jordi, tot i ser el més jove amb els seus dotze anys d'edat.

En Dídac va posar pau:

- Escolta Jordi, no cal aquest comentari.

- Vaja, la defensa, vaig rumiar, això no és bon senyal, a que són nuvis.

- Doncs tu ets un "fatibomba", tio! – va respondre ella, amb la seva veu tan estrident, aguda, repel·lent i cridanera de sempre.

- I tu Marisol, a veure si dones exemple. No hem quedat que és molt important que ens respectem malgrat les nostres diferències, siguin físiques, d'idees, de raça, tant si som nois com si som noies o del que sigui, eh? Si ens respectem serem respectats, i les diferències de la humanitat són una gran riquesa cultural.

Què bé, també l'esbronca a ella. Però, a part de ser maco, que bé que parla, vaig pensar.

**Dissabte a la tarda,
17:32h.:**

La conversa va continuar i em van explicar que eren una patrulla de Raiers d'un agrupament escolta, on el Dídac semblava ser qui portava les regnes, amb els quinze anys que tenia. Que estaven d'excursió molt a prop i que havien vist un noi negre saltar al riu i ser arrossegat corrent avall.

- El Fofana, el meu amic! – vaig dir espantada.

- Però ho ha fet en una balsa feta amb troncs. – va aclarir en Pau, el noi amb més granets de tots, però simpàtic i dolç en el parlar com cap altre. Fins i tot en tenia més que jo de granets. Quin respir, algú amb qui comprendre'm sobre això.

- En una balsa?

Tots ells van mirar-me, movent el cap afirmativament.

- Com és que jo no sabia que estàveu en aquest agrupament escolta? A l'insti no n'heu dit res? És que és un secret?

Estava clar que la Marisol no ho havia fet perquè tothom sabíem que anava darrere del Dídac, així que per ella havia de ser com un paradís secret, això de conviure amb ell a l'agrupament, un paradís que no volia compartir amb ningú, sobretot amb mi. I no ho entenia gaire, la veritat; bé, una mica sí. Potser jo hagués fet igual, simplement per una pura qüestió de gelosia i inseguretats.

- Ni molt menys – va respondre el Dídac una mica avergonyit. – Però pensava que jo no et queia gaire bé, perquè quan ens creuem al passadís sempre em mires com malament i surts disparada.

- Ai, ai, ai... Que s'ha adonat que em mola - vaig rumiar.

- Els raiers - va seguir explicant - **ens volem basar en els ideals d'aventura, esforç, superació de les dificultats, convivència en equip i ecologisme dels antics raiers.** Ells havien de passar per diferents trams del riu fins arribar al seu destí, havent de superar, a cadascun d'aquells trams, dificultats i obstacles de diferents característiques. Igualment, **nosaltres vivim la nostra realitat vital com una aventura, on aprendre a ser millors persones, superar les dificultats sense por, amb confiança i alegria.** I així aconseguir que en cada acció que fem, petita o gran, dia rera dia, puguem ajudar a canviar les coses fosques d'aquest món; com les desigualtats, la pobresa, les guerres, el racisme, el sexisme, la falta de drets humans, la pol·lució i el maltractament de la natura. Això sempre ho fem col·lectivament, en grup, no de forma individual, ja que l'energia que es genera amb la unió dels éssers humans pot aconseguir que els somnis més optimistes es puguin complir. Molts, d'impensables abans, ja són realitats tangibles, com moltes vacunes, certs drets laborals, i moltes democràcies. Però encara queden països i persones sense cap d'aquestes coses i per això cal treballar amb fermesa, però també amb il·lusió.

- Estem en acció, per un món millor! – van dir somrient i alhora en Pau, en Jordi i la Marisol, unint les veus com si es tractessin d'un sol ésser. Em van impressionar.

- Però hem d'estar preparats sempre, no un dia sí i un altre no, segons ens vingui de gust – va afegir la Sònia, una noia pèl-roja de tretze anys, molt poqueta cosa, baixeta i prima però molt maca, i que tenia un aspecte ben simpàtic amb la cara totalment esquitxada de piguetes de color pastanaga.

- Per això, el nostre lema de compromís és: **Sempre a punt!** – va dir en Jordi.

- Sempre a punt? – vaig preguntar.

- Sí, sempre a punt per ajudar a qui ho necessiti, per oferir la nostra acció positiva de canvi. Però ajudant, d'igual a igual, sense buscar res de benefici, sinó per la simple satisfacció de compartir i de donar – va contestar-me la Marisol, ara més simpàtica i calmada que mai.

- El que **busquem és transformar la societat i el món, per fer-lo més just i ple d'amor i felicitat. Perquè ens estimem la vida, les persones i el planeta Terra amb totes les seves contradiccions** – va afegir la Sònia.

Déu n'hi do! En aquell moment se'm van barrejar els sentiments de por i preocupació pel Fofana i la ferma convicció que en Dídac em tenia boja pels seus ossos. La seva bellesa interior m'havia captivat per complet i la d'aquells nois també. Aquells ideals em van semblar fantàstics i ara, per sort, també són els meus, tot i que a la meua família crec que ja sentíem de la mateixa forma. No obstant, de cop, vaig començar a sentir-me plena de confiança, creient del tot que trobaríem al Fofana sa i estalvi.

**Dissabte a la tarda,
17:41h.:**

- El Fofana és una gran amic i no vull que li passi res de dolent. Per altra banda, no vull avisar els pares perquè sinó, no el deixaran tornar al poble. Encara tenim temps fins a l'hora de sopar.

- Tranquil·la, estem aquí amb tu. Ara ja ho saps: **Sempre estem a punt!** – va dir la Sònia. – T'ajudarem, com no!

- **Som decidits i afrontem les dificultats sense por, saps?** – va afegir el Pau.

- No podem perdre temps. Haurem de fer nosaltres un rai i en ell baixar pel riu i salvar-lo. – va dir la Marisol.

Aquesta noia començava a caure'm cada vegada millor. Potser no era tant egoista i antipàtica com a mi em semblava, i és que potser **les aparences sovint enganyen**. Aviat hauria de sortir de dubtes i comprovar que, en realitat, era una gran persona.

- Hi estic d'acord, però com és complicat i perillós, i alhora no tenim temps, ens dividirem en tres parelles: la primera avisarà als teus pares, Noa. **I és que en els moments difícils i importants és bo comptar amb la confiança i recolzament dels pares, que són els que han de vetllar per proporcionar-nos el que sigui millor per a nosaltres.** La segona parella baixarà en la balsa per cercar més ràpidament el Fofana, però si ho veiem molt difícil ho deixaran córrer, només faltava que prengui mal també algú de nosaltres, és el més prudent. I per últim, la tercera parella donarà suport als de la balsa des de la vora.– va sentenciar el Dídac-. De totes maneres, abans farem el de sempre, nois: una votació. Perquè **una votació és la manera més justa de saber les opinions de tothom. I en una democràcia, de saber quins són els polítics que volem que ens governin i quins són els projectes que duren a terme, tant al municipi, com a Catalunya, com a l'Estat espanyol, o fins i tot a Europa, ja que hi ha diferents òrgans i institucions, cadascuna de les quals té competències pròpies, és a dir són els que han de decidir què fer sobre diferents afers. I la veritat és que hi ha polítics que no fan gaire cas del poble, per això cal escoltar al poble i estar a prop seu, no allunyat o en contra. Recordeu que els raiera defensem que cadascú pensi com vulgui, i escoltem a tothom amb respecte, però treballem per a que a nosaltres també se'ns escolti**

i respecti igualment. Perdoneu el discursset, però ja sabeu que la política m'interessa força. Votem, nois?

- I ara, què dius? A tu t'agrada la política? – va dir la Sònia amb ironia i certa sorna. - A tu el que t'agrada és manar.

- Sí, però ho fa molt bé, **és un bon líder, perquè és honest, intenta ser just i té experiència.** I no hi ha pitjor líder que el que no ho vol ser, ja que necessitem que hi hagi persones amb la fermesa i decisions necessàries, treballadores i amb iniciativa, que prenguin la responsabilitat de coordinar-nos i guiar-nos - vaig defensar-lo, sorprenent a tothom inclosa jo mateixa, amb la meua facilitat de paraula i contundència.

Finalment vaig afegir:

- Però totes **les responsabilitats o papers de cadascun són importants per al grup i per a la societat.** Perquè sense un o altre, molts obstacles no es podrien superar. Per exemple: Què faríem sense cirurgians, eh? Però què faria un cirurgià sense les persones que netegen i desinfecten el quiròfan, la roba i els estris que fa servir? Tots som anelles que formem part d'una gran cadena.

Amb la meua intervenció vaig provocar que ell em llencés una mirada plena del que a mi em va semblar, mig dolcesa mig agraïment, mig admiració fins i tot. Jo flotava en un núvol.

Però no va fer falta cap votació, perquè finalment ho vam decidir per consens, que és la manera ideal de prendre decisions, al meu parer. Tots volíem el mateix: salvar en Fofana.

- Molt bé, amics, aquesta serà **la nostra aventura!** Posem-nos mans a l'obra sense pressa ni pausa, l'embarcació ens ha de donar seguretat i s'ha de fer bé – va dir enfervorit en Dídac i jo vaig sentir que me'l volia menjar a petons. – **Sempre a punt!**

- **Sempre a punt!** – vam contestar la resta, fins i tot jo.

**Dissabte a la tarda,
18:02h.:**

Al Jordi i la Sònia els va tocar anar a avisar als meus pares i la resta vam començar a treballar amb les branques i troncs que trobàvem pels voltants i van ser d'una gran utilitat els coneixements i tècniques que tenien. Només això ens va costar un bon temps. Ja teníem acabats un bon timó, i també l'estratge i el tribet. Tot rutllava d'allò més treballant en equip i amb gran alè, però sobtadament la calma va trencar-se en començar a haver-hi disputes entre el Dídac i el Pau:

- No en tens ni idea nen, així no es fa aquest nus. Sempre seràs un pobre grumet, ximple– va dir el Dídac.

- I a tu qui t'ha dit que això és un nus? – va contestar el Pau amb un temperament més que combatiu.

- Doncs si no és un nus, què tractes de fer, llest?

- El que tracto de fer és ajudar i prou. Faig el que puc, entens.

La Marisol va intervenir:

- Escolteu, **el companyerisme anul·la la por i fa superar qualsevol dificultat.** – en Dídac va dissimular, mirant a una altra banda- També va per a tu Dídac, així que si ell no sap com es fa i tu sí, explica-li com és millor en comptes de fer-te el xulo, perquè **tots tenim valors per ensenyar i de tothom podem aprendre.** I si us toca navegar plegats? Haureu de ser una tripulació d'allò més unida i compenetrada, si voleu arribar a bon port.

- Ben dit! – vaig dir i per primera vegada en anys, la Marisol i jo ens vam somriure amb complicitat, i això que s'havia ficat amb el Dídac.

Vaig començar a veure que **tots tenim valors, però també defectes, per això és important intentar superar-los i aprendre amb ganes i humilitat.** També em vaig adonar definitivament que la Marisol era bona persona i valorable.

Les paraules d'ella van fer reflexionar al Dídac ben ràpidament, i tot i ser el més gran del grup i semblar tenir una major psicologia, va tenir la noblesa d'admetre el seu error. I ho va demostrar dient amb gran alegria:

- **A l'aventura hem de compartir, no competir!**

Després, tots dos es van abraçar i vam continuar treballant, aquesta vegada amb les explicacions pacients del Dídac. Mentrestant, jo posava tota la meva energia en desitjar que el Fofana estigues bé.

Diferents formes de ser, diferents formes d'estimar

*Dissabte a la tarda,
19:27h.:*

En menys del que imaginàvem vam tenir enllestida l'embarcació i un veritable pla de rescat. La veritat és que no es pot dir que fos molt maca la balsa, però per portar a dues persones era ideal. Per decidir qui pujaria i qui es quedaria a terra ferma vam fer-ho a sorts. I entre els quatre que quedàvem, era evident que la Marisol i jo volíem que ens toqués el Dídac i no el Pau de parella d'equip. Però la sort va fer que no ens toqués ni a l'una ni a l'altra: el Pau i el Dídac anirien junts a la balsa i la Marisol i jo ens quedaríem a donar-los suport des de terra.

Ens vam mirar una mica estranyes, mentre tots dos nois marxaven pel riu. Durant uns minuts ens vam mantenir en un més que tens silenci, seguint el recorregut del riu de la manera més adient i veloç possible. Però tot d'una la Marisol va dir-me:

- Noa, sé que t'agrada el Dídac.

- I jo sé que a tu també.

- Bé, més o menys. Jo sé molt més que tu no saps.

- Sortiu junts, no? Ja m'ho suposava.

- No senyoreta. A mi m'agrada només com amic.

No entenia res de res, i començava a sentir-me ben intrigada.

- Noa, el Dídac està per tu. No ho veus? Si sembla un lluç quan et mira, no fa més que mirar-te les tetes i escoltar embadalit les teves paraules.

- Com ho saps?

- Doncs perquè m'ho ha dit. Fa temps, ja.

- I tu no m'ho deies perquè t'agrada, oi?

- No, perquè a mi m'agraden les noies, no els nois.

- Però què dius, Marisol? No se m'hauria passat mai pel cap!

- És clar, com que d'això, mai no se'n parla, es dona per sentat que tothom és heterosexual... Però escolta, no sóc cap raresa ni cap malalta. – va dir amb gran preocupació.

Ja ho sé Marisol, els meus pares diuen que **els homosexuals són persones normals, sense cap problema psicològic ni físic. I que hi ha homes que s'enamoren d'homes i dones que s'enamoren de dones. Que en d'altres cultures és d'allò més natural.** Per això et respecto, no et veig com a res dolent, Marisol. Però com sempre et mostraves tan distant amb mi, no sabia què pensar.

- Doncs ara ja ho entens, perdona'm, era per por, pensava que no ho comprendries.

- No passa res. – i la vaig abraçar.

I ella sentint-se reconfortada va afegir:

- Però he vist que **l'amor arriba d'imprevist com un regal de la vida, no com un premi a cap esforç.** I és que per molt que t'esforcis en agradar a algú, si aquest algú no és la persona adequada, no hi ha res a fer. I el millor de tot, **les persones immadures solen enamorar-se de persones immadures i les persones madures de persones madures.**

- Tu sí que ets madura, tia. – em va sortir de l'ànima dir-li.

- Mira, jo crec que heu d'estar junts, tu i el Dídac. Esteu fets l'un per l'altre.

- No ho sé, tant de bo sigui veritat. Em fa il·lusió, però alhora també em fa una mica de por.

- Escolta'm bé. En l'amor existeixen quatre coses ben importants que s'han de donar, perquè fructifiqui. Primer: l'aquí i ara. No pots esperar el moment ni el lloc, quan es presenta l'amor l'has d'aprofitar en el mateix instant, no pots ser covard. Segon: S'ha d'intentar transformar els nostres verins en mel. És a dir, les nostres coses negatives en positives. Tercer: Has de compartir-ho tot, la teva vida, tot el que tinguis i no has d'amagar cap de les teves coses boniques. I per últim: t'has de transformar en el no res, no tenir cap ego, perquè amb l'ego t'estanques, et creus que ja ets molt i et centres més en tu que en l'altre.

- Ostres Marisol, m'has deixat de pedra. Estic segura que aviat trobaràs la persona adequada.

- Segur que sí.

Vam acordar que, a partir d'aquell moment i de cara al futur, faríem el possible l'una per l'altre i allà va néixer una de les meves millors amistats.

Dissabte a la tarda, 19:43h.:

Aleshores, vam caure en què feia estona que havíem perdut de vista la balsa i ens vam preocupar. Després de creuar una zona plena d'unes grans pedres grises, vam agafar una petita drecera i quan estàvem tan a prop del riu que quasi tocàvem l'aigua, vam flipar amb la nostra visió. Davant dels nostres nassos ens vam trobar amb el Fofana al damunt d'un rai no gaire gran, però construït amb gran precisió, no com el nostre. Lluitava contra el corrent amb una gran naturalitat i diria que familiaritat també. Estava com en un altre món. Però ens vam sentir contentes de saber-lo sa i estalvi.

- Fofana! Fofana! Vine, tio! Ja està bé d'aventureta! – vaig dir-li molt enfadada.

Però en sentir-me va girar el cap i em va dedicar tota una mirada de despreci, i vaig pensar que no semblaven els seus ulls. Tot seguit, va moure la vara amb la que feia de timó i fent-la picar ben fort a una roca, va donar-li tanta embranzida a l'embarcació que va a tornar a desaparèixer en un tres i no res, com si d'un fantasma es tractés.

- Has vist el mateix que jo o m'ho he imaginat. –vaig preguntar-li a la Marisol.

- Si ho has imaginat, hem imaginat el mateix, en el mateix instant.

Dissabte a la tarda, 19:47h.:

Mentrestant, a l'altre balsa, el Dídac i el Pau lluitaven contra el corrent i xerraven:

- Dídac, creus que trobarem a aquest noi, el Fofana?

- No ho sé, Pau. Tant de bo!

- Escolta aquesta nena, la Noa, està bona eh. Podries convidar-la algun dia a venir al cau.

El Dídac es va posar a la defensiva:

- Mira Pau, jo crec que surt amb el Fofana. I si no, per què creus que se l'ha endut amb la seva família, de cap de setmana?

- No siguis lluç! O creus que un noi i una noia no poden ser amics, sense haver de sortir junts? Jo crec que a ella li agrada algú que tinc molt a prop.

- Tu?

En Pau li va clavar una mirada que significava, si fa no fa: ets veritablement beneït.

- Si no és per a tu, vols dir que està per a mi? – va preguntar en Dídac amb un rajolinet de veu.

- I tu per ella, o et penses que no es nota?

- Ah, sí?

- Sí, tontet. Però feu molt bona parella. Perquè no li dius de sortir junts? Així, arribat el moment, podríeu fer l'amor. Ja saps, tocar-li i acariciar-li tot el cos.

- Escolta tio. Què et penses que no sé el que és o què? Jo no sóc verge, saps?

En Pau es va quedar al·lucinat, ja que parlava de coses que més que haver-les fet li havien explicat.

- I com és això tio?

- L'estiu passat vaig conèixer una noia de setze anys al càmping de la Costa Brava on estuegem amb la família. Una estrangera molt simpàtica i bufona. No era ni molt menys tan maca com la Noa, però em va fer patxoca. Un dia ens vam quedar ben sols a la platja, serien ja les dotze o així i totes les coses van venir rodades, com de pel·lícula.- mentre deia això, en Dídac, dirigia bé la vara per rectificar la direcció de la balsa - Tot d'una no va quedar ningú a prop i al damunt nostre el cel tenia milions d'estrelles i una gran lluna plena.

- Carai, tio! Què romàntic!

- De pel·li Pau, de pel·li. El cas és que vam apropar-nos i jo vaig començar a sentir com unes pessigolles molt grans a la panxa, i crec que el cor em

va començar a batejar ben fort i alhora suava com un descosit. Ella també, crec, encara que es veia que no era la seva primera vegada. Em va començar a fer petons i... Però tio! Vols agafar bé la vara!

El Pau estava tan interessat en la conversa que ja ni mirava el que feia.

- Em sembla que és perillós que continuem baixant el riu tenint aquesta conversa.- va sentenciar el Dídac.

- I ara, nen! Et juro que em concentro, però no ho deixis en aquest punt, continua si et plau.

- Però mira bé el que fas.

- Que sí, coi de Dídac!

- Em va començar a acariciar per les espatlles i pels braços i per a tot arreu... Ostres Pau! Mira que ens la fotrem!

- Ai, ho sento. És que està molt emocionant! Mira mira, ja estic pel riu.

- A veure si és veritat – va respondre el Dídac aquesta vegada amb un to quasi incrèdul i una mica esgotat.

- Bé, vam començar a acariciar-nos per tot el cos i ens vam treure la roba, això sense deixar-nos de fer petons saps.

- I és pot fer tot això alhora, jo crec que em fotrè un embolic gegant.

- No crec, ja t'espavilaràs. Continuo: de cop ella s'atura i a cau d'orella, molt suau i carinyosament, em pregunta que si tinc un preservatiu.

- Un què?

- Un preservatiu. Un condó, carai!

- Ah, val. I tu en duies?

- Doncs és clar que no, per qui m'has pres? O és que et penses que sóc un geni, jo què havia de saber que em passaria això.

- Ostres i... ? – va demanar el Pau.

- Doncs que em va dir que **en les relacions sexuals és fonamental prendre mesures de protecció per així no tenir un embaràs no desitjat i també per no agafar cap malaltia de transmissió sexual, així com la SIDA.**

- Per què?

- Mira, es veu que **en les relacions sexuals hi ha moltes formes diferents de fer-les i sentir-les, però cada persona ha de trobar-les en el moment adequat i amb la maduració adient.** Jo en realitat em vaig adonar que no estava preparat, saps.

- I quines formes dius que hi ha?

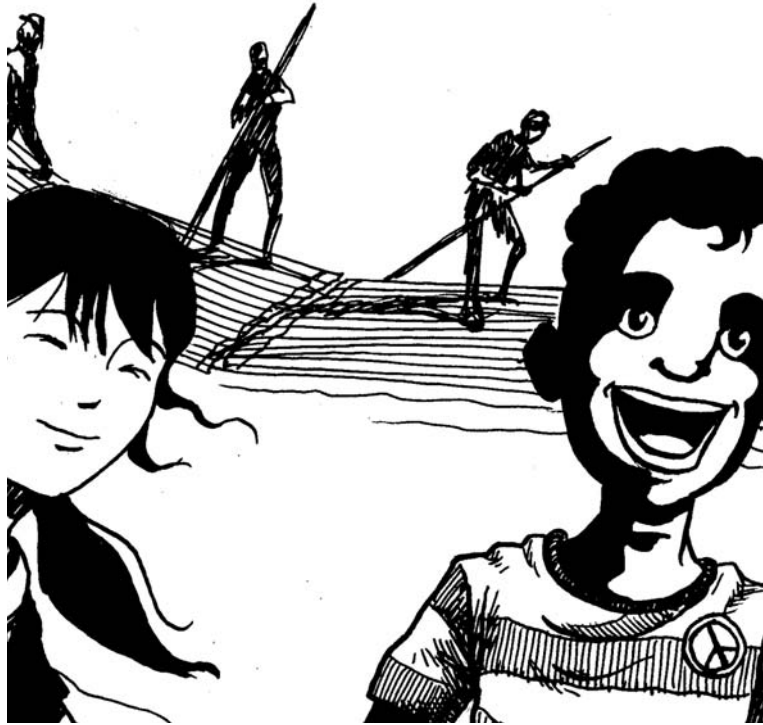
- No ho sé. Suposo que, per exemple, pots fer-ho enamorat de la teva parella i s'anomena fer l'amor o pots fer-ho per plaer o diversió, ja que **tots els animals, i els homes estem inclosos, tenim aquest instint sexual com una necessitat bàsica, i en l'home no només de procreació, perquè mantenim relacions sexuals fins i tot fora del que seria l'època de zel. Però no hi ha res de dolent en el sexe, sinó que és un gran tresor de comunicació en el que funcionen tots els sentits d'una forma molt profunda i energètica, i també en alguns casos de forma espiritual. Un tresor que tenim per demostrar-nos afecte, donar-nos escalfor i fer-nos sentir estimats. Però és important fer-ho madurs, conscients i amb molta cura, i sobretot ben convençuts i amb les mesures higièniques necessàries, en el moment i lloc adequats i amb la persona que et vingui de gust.**

- Tio, ets una fera!

- Que va, Pau. Això ens ho van explicar en una xerrada de sexualitat fa dos anys a Raiers, quan tu estaves encara a Llops.

- Vaja, si ho hagués sabut, hauria intentat passar abans d'unitat, eh, eh. Però, digues-me Dídac, per què pots deixar prenyada una noia?

- **Hi ha diferents moments dins l'acte sexual. Per una banda, una de les parts més importants són els preliminars, que és la part que vaig fer jo amb aquesta noia, ja saps, els petons i les carícies, fins i tot les carícies íntimes, que són aquelles en què li acaricies els òrgans sexuals a la teva parella. – mentre el Dídac continuava l'explicació, la cara d'en Pau era tot un poema.- I una altra part ben important és la del coit. En una relació heterosexual, que és la que es dona entre home i dona, l'home introdueix el penis dintre de la vagina de la dona, per així poder copular. Com que l'home, quan està molt excitat pot arribar a ejacular l'esperma, que és on estan els espermatozous, si ho fa dintre de la vagina de la dona, aquests espermatozous poden arribar a inseminar-se en algun òvul d'ella, pas necessari per a què la dona quedi prenyada i més tard pugui tenir un fill. Llavors, el que fa el preservatiu és emmagatzemar com en una bosseta tot l'esperma, embolcallant el penis com un mitjà, de manera que l'esperma no pot arribar a escampar-se per l'interior de la vagina i els espermatozous no poden arribar a cap òvul, per la qual cosa l'embaràs no es produeix. Per això, en el coit, i si no es desitja quedar-se en estat, és molt important fer servir sempre preservatius nous d'un sol ús i ben conservats, no caducats, perquè en cas contrari hi ha el perill que no siguin efectius del tot, o que es puguin trencar i per tant deixen de fer de barrera a l'esperma. Però el coit no és imprescindible en una relació sexual, el més important és comunicar-se i donar-se plaer, i aquí cada persona és un món...**

- Caram, nano. I com pots contagiar-te d'una malaltia de transmissió sexual o de la SIDA només per fer l'acte sexual?

- Quant a les malalties de transmissió sexual i la SIDA, resulta que quan algú té una infecció, bona part dels virus, bacteris i microbis es poden trobar concentrats en diferents fluïts del cos, com la sang, les llàgrimes, la saliva i els fluxos sexuals, com l'esperma i el flux vaginal. Però en la saliva i les llàgrimes és tan minsa la quantitat que no és possible que per beure d'un got d'una altra persona o fer-li un petó puguis contagiar-te. Això sí, no has de compartir

raspalls de dents, ni xeringues, ni arracades, ni pearcings, ni maquinetes d'afaitar, ni pinces de depilar amb ningú. Però on més es concentren aquests virus, bacteris i microbis, a part de la sang, és als fluïts sexuals, per això si no poses una barrera com el preservatiu entre el penis i la vagina o entre el penis i l'anus, hi ha perill que aquests puguin passar d'un cos a l'altre i acabar generant una infecció en l'altra persona, contagiant-la. No s'ha de tenir por ni relacionar fer l'acte sexual amb un perill, però és molt important saber els veritables riscos que comporta... - i sense ni tan sols prendre aire, li va canviar la cara i va cridar - Ai, ai, Pau, compte amb la roca! Compte amb la roca!

El Pau va tractar d'esquivar-la i gràcies a un veritable gest de grans reflexos va aconseguir desviar l'embarcació amb la seva vara, deixant enre-re l'obstacle, miraculosament en l'últim segon. Però quan els dos nois es donaven per salvats mirant-se amb satisfacció encara que sospirant ben fort, el soroll del corrent va fer-se del tot més elevat i el corrent es va tornar frenèticament diabòlic, amb remolins que semblaven que volien endur-se'ls amb la barca al fons del riu. Van caure per un basalt enorme, la balsa per una banda i ells per l'altra.

- No vull morir! - va cridar en Dídac entre ofecs i mig volant.

**Dissabte a la tarda,
20:13h.:**

Ja s'havia fet fosc i la fressa del corrent del riu i la fredor de l'aigua estaven sometent a una veritable prova de força l'ànim dels meus amics raiers. Tot va ser vist i no vist. Però, sortosament, van caure a dins de l'aigua i no al damunt de cap roca, per la qual cosa només van patir els cops dels troncs. En Pau havia protegit amb el seu cos el del seu amic, pensant que

estava pitjor que ell, ja que semblava tenir quelcom de greu, tal com surava a l'aigua, ben immòbil. I perquè així no rebés tots els cops de les fustes mig destrossades dels raïers de la balsa, xiulant a les seves oïdes al damunt dels seus caps, el Pau va moure al Dídac i el va escridassar:

- Dídac, Dídac! Mou-te!

El va treure de l'aigua i aquest va escopir gran quantitat d'aigua. Tot seguit i amb una gran tristesa va preguntar:

- Estic mort?

- No ho sé, Dídac. - va respondre el Pau irònicament, però content que el seu amic estigués intacte.

- Què dius?

- Suposo que no, nassos - va contestar en Pau una mica sorprès. - Jo no sé què hi ha després de la mort, però si fossis mort no crec que poguessis fer-me aquesta pregunta, no?

Per tranquil·litzar-los, i com sortit del no res, en Fofana mig barrejant-se el color de la seva pell amb la foscor, i només entreveient-se la blancor dels seus ulls i de les seves dents, va afegir, enfilat al damunt d'una roca al bell mig del riu:

- La mort forma part de la vida per què és el cicle de la natura, per a que neixin d'altres persones i d'altres plantes i d'altres animals i d'altres estrelles i planetes, per això s'ha d'acceptar i no fer veure que no existeix. És millor no tenir-li por però si respecte, d'aquesta manera podem gaudir millor de la vida, no trobeu?

Però la Marisol i jo tot just acabàvem d'arribar a temps per sentir aquelles paraules, mig amagades entre uns matolls. Havíem de comprendre quin era el misteri que havia transformat en Fofana d'aquella manera.

Al final es resol el misteri dels raiers

**Dissabte a la nit,
20:45h.:**

Mentrestant els meus pares, juntament amb l'avi Miquel i l'àvia Margarida i bona part dels veïns del poble, encapçalats per en Pere Poma i la Sònia i el Jordi, no van trigar massa en presentar-se també, equipats amb al·lots, gossos i bastons. Ens cridaven amb gran desesperació. Quan ens van trobar a tots plegats sans i estalvis, vam viure instants de gran emoció i tots ens vam abraçar i besar fortament. Sobretot jo amb els meus pares i els meus avis i el nois raiers entre ells. Va destacar molt, per emotiva, l'abraçada que es van donar la Marisol i el Dídac, com de reconeixement mutu.

Jo, en veure al Dídac amb la seva cabellera mullada i ple de blaus, no vaig poder resistir-me a ajudar-lo urgentment. Algú va dir que es traguessin la roba humida i ràpidament li vaig oferir el meu anorac, obtenint a canvi la seva mirada plena d'agraïment i potser quelcom més. Quan va treure's la camisa, per fi vaig sortir de dubtes i sí, tenia uns quants pèls aquí i allà, mal

repartits per tot el pit, sobretot vora les aurèoles, però em va semblar igualment molt atractiu. Em vaig adonar que no m'importava, i tant capficada estava en gaudir de la seva figura, que ja no recordava els meus granets ni tampoc vaig adonar-me que en Fofana també s'hi trobava entre nosaltres, sa i estalvi. Estava terriblement confós, envoltat de gent que li feia preguntes. El meu avi era un dels que més insistien en què donés una explicació:

- No en tinc ni idea - va dir - No puc donar una explicació lògica ni raonable. Simplement he sentit un fort impuls d'unió amb el riu i he necessitat apropar-me tant a ell que quasi m'he ofegat - i canviant la veu i posant la de l'Andreu Buenafuente va afegir amb gran optimisme- Però ja heu vist que tinc set vides com un gat!

- Tu sempre tan alegre - vaig dir-li immediatament després de fer-nos una gran abraçada.- Però el que no entenem és com has pogut construir un rai tu sol, i tan perfecte.

- Era com si algú m'hagués transmès els seus coneixements ancestrals en un instant.

- Et refereixes a un esperit? - va preguntar el meu pare molt incrèdul.

- Potser. El cas és que mai a la vida havia navegat per un riu, ni portat cap embarcació, ni tan sols a l'estany de la Ciutadella a Barcelona.

- Vinga ja, però si et vam veure navegar i estaves fet tota una fera de les aigües, dominant i controlant en tot moment els teus moviments, semblava que volaves al damunt de la superfície. - vaig dir.

- Sí i vas aparèixer i desaparèixer en un instant. - va afegir la Marisol- Semblaves com posseït, perquè ens vas clavar una miradeta, nen.

Tots vam esclatar en rialles, encara que només dues persones continuaven ben callades i serioses, el meu avi Miquel i en Pere Poma. Es va decidir tornar al poble i descansar. Els raiers farien nit a casa dels meus avis, ja que estaven encara una mica espantats i impressionats per la intensitat de l'aventura.

**Dissabte a la nit,
22:23h.:**

Un cop al voltant de la llar de foc i ben secs, tot després d'haver tastat el magnífic sopar amb el que ens havia homenatjat la nostra àvia per celebrar el final feliç de la història, vam comentar les peripècies amb detall.

- Gràcies per tot plegat- va dir en Fofana als raiers, si no m'haguéssiu cercat no sé on estaria.

- Però si vam patir un accident d'allò menys heroic. - va contestar en Pau.

- No, company - va dir en Fofana amb la veu del Buenafuente, per més tard continuar amb la seva.- **Vosaltres us heu esforçat per superar les dificultats de l'aventura, en equip, amb il·lusió i sense esperar res a canvi, simplement per intentar transformar una realitat negativa en una realitat positiva,** que era tro-

bar-me. I ho heu aconseguit, perquè aquíestic. Gràcies, companys! Amics!

- Sí, heu estat **en acció, per un món millor** - vaig afegir i tots van riure plens de felicitat.

- I això només és el començament - va dir el Jordi.

- Sí, perquè quants més nois i noies i éssers humans sentin com nosaltres i comparteixin aquests ideals, millor serà el nostre món. - va afegir la Sònia.

Es van mirar tots cinc amb complicitat, el Dídac, la Marisol, el Pau, la Sònia i el Jordi. I sé que mai més no podré oblidar la seva compenetració, ni la seva amistat, ni el seu magnetisme com a grup, cadascú amb el seu carisma personal, perquè cada vegada que recordo aquell instant ho recordo tot com si fos avui. Instant en què, mirant el foc, van dir amb gran convicció i alegria:

- **Sempre a punt!**

- **Sempre a punt!** - vaig dir jo, plorant d'emoció.

**Dissabte a la nit,
23: 39h.:**

I tot i que quèiem de son, finalment vam romandre desperts en Fofana, el Pere Poma, el meu avi, el Dídac i jo; la resta va anar al llit. Però just abans, la Marisol va dir-me, molt dissimuladament i a cau d'orella, en passar vora meu:

- Recorda que **l'amor només pot ésser en l'aquí i l'ara; així que res de pors.** Ànim valenta!

Jo em vaig estrènyer de tantes emocions fortes i li vaig somriure. Tot seguit es va refer la conversa general, que es desenvolupava plena de bromes i acudits. Però aprofitant un petit silenci que s'hi va crear, en Pere Poma va voler prendre la paraula i fer-nos saber la seva creença sobre el misteri produït. El meu avi va adoptar un posat de recolzament incondicional. I tots vam escoltar molt atentament.

- Nois, el que li ha passat a en Fofana només pot tenir una explicació. Resulta que...

- Perdoneu, però ja m'explicareu el què, em moro de son - va dir de cop en Dídac.

- No vols saber què ha passat? - va preguntar el meu avi una mica molest.

- Sí, però demà ja m'ho direu. Suposo que ho podreu fer, no? - insistia en Dídac.

Jo vaig començar a rumiar què fer, perquè l'endemà i amb tothom per allà voltant de segur que no tindríem temps de xerrar a soles i, amb aquesta vibració tan intensa que sentíem en aquell moment tots dos, no podia deixar escapar aquella ocasió.

- Aquestes històries només les pot explicar en Pere Poma a la llar de foc, noi. Si no et quedes no tindràs la història. Aquest és un pacte de temps immemorial, aquí a Coll de Nargó. Qui es queda ho fa amb la condició de no explicar-ne res a qui no ha volgut escoltar. Ho fareu així, no? – va preguntar en Pere Poma a l’avi, a en Fofana i a mi.

I traient forces de no sé on i amb una gran convicció que em sortia del cor, vaig aixecar-me del seient i vaig deixar anar-hi:

- Me’n vaig amb tu, Dídac!

Tots es van quedar parats, però en realitat van mirar-me amb cert optimisme, com desitjant-me sort. El meu avi fins i tot em va fer l’ullet i el Fofana va tocar-se el cor en senyal d’aprovació perquè marxés amb el Dídac sense vacil·lar, perquè era més important que no quedar-me i escoltar la història. També el Pere Poma va dibuixar un somriure sota del seu bigoti dalinià. Mentre, el Dídac feia cara com d’estaquirot, ja que entre la son, l’emoció, i la seva natural ingenuïtat, no s’estava assabentant de res del que succeïa al seu voltant. Fins i tot em donava una miqueta de llàstima, de tan perdut que el vaig veure.

- És que si no m’ho expliqueu demà... potser em quedo- va dir de cop.

- Que et piris ja, company! – va dir-li mig en broma encara que fermament en Fofana amb la seva imitació clavada del Buenafuente.

- Bé bé, ja marxo – va contestar en Dídac cada vegada més mosquejat.

- Doncs t’acompanyo, jo tampoc no puc més.- vaig insistir i ell va mirar-me amb estranyesa, però acceptant l’oferiment.

**Dissabte a la nit,
23:52h.:**

Per fi vam sortir de la sala, jo anava davant, i quan ja ens trobàvem pujant els esglaons de l’escala que duia a les habitacions del pis superior, vaig aturar-me en sec i ell va ensopegar amb mi sense voler, tocant-me el cul amb la seva panxa.

- Perdona! – va dir-me avergonyit – Però, per què t’has aturat?

- Vull parlar amb tu, Dídac.

- Aquí i ara?

- Sí, ha de ser aquí i ara, perquè... Perquè... Ha de ser aquí i ara i prou.

- Però per què, aquí i ara?

- Que pesat! Per què sí! Què t’importa si és aquí o allà o ara o després, eh? - vaig respondre-li amb gran nerviosisme i poca paciència; la veritat és que jo també queia de son.

- Mooooolt bé, però calmat, eh, per favor. Aquesta nit esteu tots una mica pirats, no? – a ell també se’l veia nerviós, molt nerviós de fet. - Però no creus que ens estem perdent una explicació que podria donar-nos per fi la resposta del que li ha passat al Fofana?

- Mira, jo ja conec les històries de llar de foc d’en Pere Poma, és un mentider bromista i el meu avi el seu còmplice conspirador. – en Dídac va posar cara com que ja s’ho imaginava, però en realitat s’havia quedat de pedra. – Segurament, aquesta nit, el Fofana no podrà dormir amb la història misteriosa que li deixaran anar sobre l’esperit d’un raier, que mai no va poder baixar el riu ni una sola vegada sense caure ni un sol cop. I que, de tant en tant, posseeix algun cos jove i valent, per intentar fer el seu repte incomplet. Però no pot ser, tu t’ho creus? I la veritat, no m’interessa el que li ha passat al

Fofana. Només que no hagi pres mal ni ell ni ningú és l’important.

- D’això volies parlar, Noa, aquí i ara? – va dir ell, visiblement decebut.

- No no. Volia dir-te... – vaig fer el més gran esforç de tota la meua vida fins al moment, suant i anant-me el cor a cent mil per hora com una condemnada, i per fi vaig dir en un petit xiscl de respiració – M’agrades.

- Com?

- Que m’agrades, borinot!

- Ah... – és el més intel·ligent que li va deixar dir la seva única “neurona masculina”.

- I jo a tu?

- Sí, també... - va respondre amb visible alegria i amb els ulls brillants, realment se’l veia sorprès.

- L’únic misteri que m’importa és el de l’amor. Comprens?

**Dissabte a la nit,
23: 59h.:**

I ens vam fer un petó, dolç i ple d’emoció i de son. Uns segons després i com flotant vaig afegir:

- O és que no et sembla suficient misteri, el misteri d’enamorar-se?

Al dia següent, ens van trobar adormits i abraçats al mig dels esglaons. També al Fofana i al meu avi, que roncaven com dos angelets esclafats en els seus seients al voltant de la llar de foc. Al Pere Poma, encara se’l busca. Va desaparèixer sense deixar rastre, com si es tractés d’un esperit.

Pensem l'aventura/travessa

Pensem i discuteim a la patrulla/tripulació el que volem fer en la propera Aventura/Travessa. Unifiquem les propostes individuals de cadascun dels membres i se n'escull una, que serà presentada i defensada davant la Secció. Per fer-la més atractiva a la Secció, preparem una presentació. Analitzem els mitjans de què disposen per transmetre la nostra idea: plafons, diapositives, vídeos, tríptics, representació teatral, sabent que el més important és que sigui atractiva per la resta de la Secció.

Escollim l'aventura/travessa

Ens reunim en Assemblea de Secció per escoltar les presentacions de les patrulles/tripulacions. Un cop exposades totes és bo iniciar un debat de preguntes i respostes a cadascuna de les idees presentades i després s'escull per consens aquella que més hagi agradat, la més original, la que estigui més completa, la que ha sigut exposada millor i de forma diferent, la que ofereixi més possibilitats de divertir-nos i aprendre coses noves.

Preparem l'aventura/travessa

Un cop escollida el Consell de raiers/mariners retoca els aspectes que siguin necessaris per fer-la assolible, analitza els treballs a realitzar per cada patrulla/tripulació, planteja un calendari, reparteix tasques i se li donen les últimes pinzellades per tal que aquest desenvolupament no es trobi amb dificultats tècniques. En aquesta reunió caldria tenir en compte:

- Què és el que volem aconseguir al final de l'Aventura/Travessa
- Quines activitats calen per realitzar aquesta Aventura/Travessa
- Com es desenvoluparan aquestes activitats (tota la Secció, per patrulles/tripulacions...)
- Quan es realitzaran les activitats (calendari amb ordre adequat)
- Què és necessari per fer-les (pressupostos, persones i material necessaris, etc.)

Realitzem l'aventura/travessa

Finalment ha arribat el moment de fer realitat tot allò que s'ha planificat. La Secció de Raiers/Mariners i les patrulles/tripulacions que la integren, realitzem les activitats establertes, buscarem els recursos necessaris per fer-la realitat.

Avaluem l'aventura/travessa

Un cop que l'Aventura/Travessa ha finalitzat, les patrulles/tripulacions ens reunim per avaluar i després posar en comú amb tota la Secció les conclusions a les quals hem arribat.

Celebrem que hem realitzat l'aventura/travessa

I ara... La festa! Un cop finalitzada i avaluada, tota la Secció ens reunim per celebrar el seu final, per festejar el tancament del procés. Al llarg d'aquesta celebració, a la qual podem convidar altres caps escoltes o membres de l'agrupament o fins i tot, familiars, es pot fer lliurament d'algun tipus de record de participació, amb el sentit de recordar les experiències viscudes i el treball realitzat per patrulles/tripulacions. La celebració pot incloure algun tipus d'acte específic: lúdic, ètic, cívic, etc.

Aquest és l'espai reservat per al teu progrés. Exposa el teu plantejament de superació personal i de contribució a la Patrulla/Tripulació i a la Secció, **Són els teus reptes!**

El progrés està dividit en tres etapes. Cada etapa fa referència a un nivell de treball, d'implicació i coneixement de la Secció i la vida a la patrulla/tripulació.

Cada Rai està dividit en cinc Trams, que corresponen a diferents temàtiques, en les quals t'has de plantejar els reptes que vols treballar.

Tram del Tribet/Tram de l'Orsa

Fa referència a la intel·ligència, la qual ens permet cercar la veritat de les coses, relacionar conceptes i idees, extreure conclusions, deduir i realitzar tots aquells reptes que progressivament van formant el nostre coneixement.

Tram de la Corda/Tram de l'Escota

Fa referència a les relacions amb els altres (amics, família, companys, etc.). Hauràs de plantejar-te reptes com el treball en grup, el respecte i la tolerància per diferents formes de viure, opinar i sentir, la col·laboració i l'ajut als altres, etc.

Tram del Rem/Tram del Rem

Fa referència a la cura del teu cos. Hauràs de plantejar-te reptes que t'ajudin a millor el teu estat físic i a prevenir les situacions de risc (a través, per exemple dels primers auxilis, entre d'altres). També hauràs de triar aquells reptes que t'ajudin a tenir cura del teu cos, sent responsable de la teva alimentació i de la teva higiene.

Tram de l'Estatge/Tram de la Gènova

Fa referència a l'afecte i l'estima cap els altres (amics, família, companys,...). Ser estimat i que t'estimin és un dels factors més importants per arribar a ser feliç.

Hauràs de plantejar-te reptes que t'ajudin a conèixer tots els temes referents a la sexualitat, a superar els estereotips entre els homes i les dones i a demostrar els teus sentiments.

Tram del Timó/Tram del Timó

Fa referència a la teva forma de ser, al teu caràcter. En aquest tram t'hauràs de plantejar reptes que t'ajudin a conèixer-te millor, a acceptar les teves limitacions i a millorar les teves capacitats. Recorda que en la teva patrulla/tripulació i amb la resta de raiers, trobaràs el recolzament que necessites.

Reflexions a la vora del riu

Utilitza aquest espai per expressar les teves idees, pensaments, accions... que creguis importants.

El moviment laic i progressista

Un ampli ventall d'iniciatives
a favor de la llibertat i la felicitat de les persones

Esplais Catalans, l'Escola Lliure El Sol, la cooperativa Entorn,
la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, la Fundació Terra,
l'Associació de Casals de Joves de Catalunya
i Acció Escolta de Catalunya
formen el Moviment Laic i Progressista.

En el terreny de l'acció política i social,
l'MLP reivindica la salvaguarda de la dignitat humana
i l'autodeterminació de les persones
contra qualsevol limitació o pressió injusta.
L'MLP està compromès amb un impuls de canvi
de la societat a favor del lliure pensament, de la tolerància,
la diferència, el drets humans i la ciutadania.

edicions · col·lecció Quaderns d'educació popular

